

منبر کوتاه - ذکر الهی

بسم الله الرحمن الرحيم

آیه:

خداوند می فرماید: **فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَ اشْكُرُوا لِي وَ لَا تَكْفُرُونِ** (بقره/152)

پس مرا یاد کنید، تا شما را یاد کنم؛ و شکر مرا به جای آورید و [نعمت های مرا] کفران نکنید.

بیان:

خداوند از بندگانش می خواهد که او را یاد کنند. اگر او را یاد کنند خداوند نیز آنها را یاد خواهد کرد. در این آیه شریفه، به بیان اهمیت ذکر الهی و اصل آن می پردازد. اما ظاهراً صرف یادکرد الهی کافی نیست. کمیت و مقدار ذکر الهی نیز اهمیت دارد. از بندگانش می خواهد او را بسیار یاد کنند: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا** (احزاب/40)؛

چند نکته درباره ذکر الهی:

1. منظور از ذکر الهی گاه ذکر زبانی است مانند گفتن سبحان الله، یا الحمد لله، گاه ذکر قلبی است که منظور یاد خداوند در قلب و دل است و گاه ذکر عملی است که منظور آن است که به هنگام انجام عمل، جانب خدا را در نظر داشتن است به این معنا که اگر رضایت خداوند در انجام عمل بود انجام دهد و اگر نبود، ترک کند.

2. دشوارترین نوع ذکر، ذکر عملی است چون مستلزم توجه و مراقبه دائمی است اینکه شخص به هنگام اعمالش مدام رضایت خداوند را مدنظر داشته باشد و خلاف آن رفتار نکند.

پیامبر (صلی الله علیه وآله) : **يَا عَلِيُّ، ثَلَاثٌ لَا تُطِيقُهَا هَذِهِ الْأُمَّةُ : (أَيُّ عَلِيٍّ، سَهْ كَارٍ أَسْتَ كِهْ أَيْنِ**

امت طاقت آن را ندارند (و از همه ساخته نیست):
 مواسات با برادران دینی در مال) **المواساة لِلأخِ فِي مَالِهِ**؛ حق مردم را از خویشتن دادن) **وَ انصافُ النَّاسِ مِنْ نَفْسِهِ**؛ و یاد خدا در هر حال، **وَ ذِكْرُ اللَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ** (ولی یاد خدا (تنها) «سبحان الله و الحمد لله و لا إله إلا الله و الله اكبر» نیست، بلکه یاد خدا آن است که وقتی انسان در برابر حرامی قرار می گیرد از خدا بترسد و آن را ترک گوید). **لَيْسَ هُوَ: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»**
وَلَكِنْ إِذَا وَرَدَ عَلَى مَا يَحْرُمُ عَلَيْهِ خَافَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عِنْدَهُ وَ تَرَكَهُ. (بحار الانوار، ج 74، ص 45)

3. اگر کسی خداوند را به هنگام طاعت و معصیت یاد کند خداوند بهتر از او یاد می کند یادکردنی که او را مشمول رحمت خویش می گرداند. قطعاً ذکر و یاد خداوند از شخص بالاتر و بزرگتر است.

النبي (صلى الله عليه وآله) : **فِي الْحَدِيثِ الْقُدْسِيِّ :**
عَبْدِي إِذَا ذَكَرْتَنِي خَالِيًا ذَكَرْتُكَ خَالِيًا ، وَ إِن ذَكَرْتَنِي

فِي مَالٍ ذَكَرْتُكَ فِي مَالٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ وَ أَكْثَرَ؛ بنده ام! اگر
مرا در تنهایی یاد کنی، تو را در تنهایی یاد کنم و
اگر در میان جماعتی یادم کنی، تو را در میان
جماعتی بهتر و فراوانتر از جمع تو، یاد کنم
(کنز العمال، ح 1797)

4. کسی که مدام در ذکر و یاد الهی باشد و در
زندگی اش جز رضایت الهی برایش اهمیتی
نداشته باشد خداوند خودش تربیت و رشد او
را به دست می گیرد.

در حدیث قدسی آمده است : هر گاه به دل بنده ای
سر زخم و ببینم که یاد من بر آن چیره گشته است ،
تربیت او را خود به عهده گیرم و همنشین و همسخن
و همدم او شوم) **أَيُّمَا عَبْدٍ إِطَّلَعْتُ عَلَى قَلْبِهِ فَرَأَيْتُ
الْغَالِبَ عَلَيْهِ التَّمَسُّكَ بِذِكْرِي تَوَلَّيْتُ سِيَاسَتَهُ ، وَ كُنْتُ
جَلِيسَهُ وَ مُحَادِثَهُ وَ أُنَيْسَهُ؛** (بحار الأنوار : ۹۳
(۴۲/۱۶۲/

مشاهده سایر منبرهای کوتاه